
Obsah

Předmluva	13
Úvod	17
1. Vznik a vývoj kognitivně-behaviorální terapie	19
1.1 Vytvoření teoretických základů	19
1.2 Rozvoj behaviorální terapie	20
1.3 Rozvoj kognitivní terapie	21
1.4 Integrace a vytvoření kognitivně-behaviorální terapie	23
2. Základní rysy kognitivně-behaviorální terapie	25
2.1 Behaviorální terapie	25
2.2 Kognitivní terapie	27
2.3 Kognitivně-behaviorální terapie	29
3. Teorie kognitivně-behaviorální terapie	35
3.1 Teorie učení	35
3.1.1 Klasické podmiňování	36
3.1.2 Operantní podmiňování	38
3.1.3 Sociální učení čili učení nápodobou	41
3.1.4 Kognitivní učení	41
3.2 Pojem „chování“ v KBT	45
3.2.1 Modality chování	45
3.2.2 Dimenze chování	47
3.3 Kognitivní procesy	47
4. Struktura kognitivně-behaviorální terapie	54
4.1 Základní kroky	54

4.2 Vedení dokumentace	55
4.3 Předběžné (orientační) vyšetření	56
4.3.1 Příprava	57
4.3.2 Úvod	57
4.3.3 Popis problému (problémů)	58
4.3.4 Stanovení cíle (cílů) terapie	59
4.3.5 Vysvětlení principů KBT	59
4.3.6 Kontraindikace zahájení KBT	60
4.3.7 Rozhodnutí o zahájení KBT	60
4.3.8 Dohoda o dalším sezení	60
4.4 Podrobné kognitivně-behaviorální vyšetření	61
4.4.1 Způsoby kognitivně-behaviorálního vyšetření	62
4.4.2 Kognitivně-behaviorální rozhovor	62
4.4.3 Sebesledování	67
4.4.4 Sebeuposuzování (dotazníky, globální hodnoticí škály)	69
4.4.5 Informace od druhých lidí	70
4.4.6 Přímé pozorování chování	70
4.4.7 Měření fyziologických hodnot	71
4.5 Význam měření v KBT	71
4.6 Behaviorální, kognitivní a funkční analýza problému	72
4.6.1 Behaviorální analýza	72
4.6.2 Kognitivní analýza	73
4.6.3 Funkční analýza	74
4.7 Kognitivně-behaviorální formulace problému	76
4.7.1 Definice jednotlivých problémů	78
4.8 Stanovení cílů v KBT	79
4.9 Vytvoření terapeutického plánu	81
4.10 Ukončení terapie	82
5. Struktura terapeutického sezení	84
5.1 Zahájení a určení programu sezení	84
5.2 Body probírané v každém sezení	85
5.2.1 Události od minulého sezení	85
5.2.2 Zhodnocení předchozího sezení	86
5.2.3 Probrání domácích úkolů	86
5.3 Hlavní téma(ta) sezení	86
5.4 Domácí úkol(y)	87
5.5 Zakočení sezení	89

6. Metody kognitivně-behaviorální terapie	90
6.1 Metody zaměřené na ovlivnění tělesných příznaků	91
6.1.1 Návčik svalové relaxace	92
6.1.2 Návčik zklidňujícího dýchání	102
6.1.3 Použití biofeedbacku	104
6.2 Metody zaměřené na ovlivnění zjevného chování	104
6.2.1 Systematická desenzibilizace	105
6.2.2 Expozice	107
6.2.3 Zábrana rituálům	112
6.2.4 Sledování činností	114
6.2.5 Plánování činnosti a sebeodměňování	116
6.2.6 Metody vytvoření nového chování	118
6.2.7 Metody ke změně existujícího chování – operantní podmiňování	120
6.3 Metody zaměřené na ovlivnění kognitivních procesů	124
6.3.1 Zastavení myšlenek (tzv. stop technika)	124
6.3.2 Odvedení pozornosti	125
6.3.3 Kognitivní restrukturalizace	126
6.3.4 Určení a zpochybňování dysfunkčních kognitivních schémat	139
6.3.5 Změny kognitivních procesů v imaginaci	144
6.3.6 Sebeinstruktáž	151
6.4 Komplexní kognitivně-behaviorální programy	152
6.4.1 Návčik zvýšení odolnosti vůči stresu	152
6.4.2 Návčik zvládání úzkosti	153
6.4.3 Návčik sociálních dovedností	155
6.4.4 Řešení problémů	158
7. Praktické uplatnění kognitivně-behaviorální terapie	162
7.1 Agorafobie	162
7.1.1 Kognitivně-behaviorální model agorafobie	163
7.1.2 Kognitivně-behaviorální léčba agorafobie	166
7.2 Panická porucha	169
7.2.1 Kognitivně-behaviorální model panické poruchy	170
7.2.2 Kognitivně-behaviorální léčba panické poruchy	172
7.3 Sociální fobie	175
7.3.1 Kognitivně-behaviorální model sociální fobie	176
7.3.2 Kognitivně-behaviorální léčba sociální fobie	177

7.4	Specifické fobie	182
7.4.1	Kognitivně-behaviorální model vzniku specifické fobie	182
7.4.2	Kognitivně-behaviorální léčba specifických fobií	182
7.5	Generalizovaná úzkostná porucha	184
7.5.1	Kognitivně-behaviorální model GÚP	185
7.5.2	Kognitivně-behaviorální léčba GÚP	187
7.6	Obsedantně-kompulzivní porucha	191
7.6.1	Kognitivně-behaviorální model OKP	192
7.6.2	Kognitivně-behaviorální léčba OKP	194
7.7	Posttraumatická stresová porucha	198
7.7.1	Kognitivně-behaviorální model PTSP	199
7.7.2	Kognitivně-behaviorální léčba PTSP	199
7.8	Hypochondrie	205
7.8.1	Kognitivně-behaviorální model hypochondrie	205
7.8.2	Kognitivně-behaviorální léčba hypochondrie	207
7.9	Deprese	214
7.9.1	Kognitivně-behaviorální model deprese	214
7.9.2	Kognitivně-behaviorální léčba deprese	217
7.10	Poruchy příjmu potravy	222
7.10.1	Kognitivně-behaviorální model poruch příjmu potravy	223
7.10.2	Kognitivně-behaviorální léčba poruch příjmu potravy	224
7.11	Poruchy osobnosti	230
7.11.1	Kognitivně-behaviorální pojetí poruch osobnosti	231
7.11.2	Kognitivně-behaviorální léčba poruch osobnosti	235
7.12	Schizofrenie	244
7.12.1	Behaviorální programy rehabilitace sociálních dovedností u chronických schizofreniků	245
7.12.2	Programy rodinné terapie u schizofrenie	246
7.12.3	Kognitivně-behaviorální terapie bludů a halucinací	248
7.13	Manželské a partnerské problémy	250
7.13.1	Kognitivně-behaviorální teorie manželských problémů	250
7.13.2	Kognitivně-behaviorální terapie manželských problémů	251
7.14	KBT u dětí a dospívajících	253
7.14.1	Problémy se spánkem	255
7.14.2	Enuréza	256
7.14.3	Enkopréza	258
7.14.4	Poruchy chování u dětí a dospívajících	258

7.14.5 Úzkost a strach u dětí	260
7.14.6 Autistické dítě	261
7.15 Další možnosti uplatnění KBT	262
7.15.1 Chronický únavový syndrom	262
7.15.2 Funkční sexuální poruchy	263
7.15.3 Závislost na alkoholu a drogách	264
7.15.4 Uplatnění KBT v léčbě somatických poruch	266
8. Terapeutický vztah v kognitivně-behaviorální terapii	268
Závěr	272
Přílohy	273
Bibliografie	286
Rejstřík	300

